

8.12. ÄI2 Tervetuloa kurssille + Yksilön ja yhteisön kieli

Opiskelijan käsitys kielen ja muiden ilmaisutapojen merkityksiä rakentavasta luonteesta, kielen vaihtelusta, kulttuurin merkityksestä ja vuorovaikutuksesta monipuolistuu. Opiskelija saa yleiskuvan siitä, mikä merkitys kielellä ja kulttuurilla on yksilön identiteetille ja yhteiskunnalle.

Pohtikaa, millaisia kirjoitettujen ja puhuttujen tekstien laatimisen taitoja tarvitaan opiskelu- ja työelämässä. Entä vapaa-aikana? Millaiset tekstitaidot ovat välttämättömiä nyky-yhteiskunnassa?

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kieli- ja tekstitietoisuuttaan sekä ymmärtää kielen ja kirjallisuuden yhteiskunnallisen, yksilöllisen, yhteisöllisen ja merkityksiä rakentavan tehtävän
- oppii ymmärtämään kielen rakenteita ja käyttämään kieliopillisia käsitteitä tekstejä eritellessään
- ymmärtää suomen kielen aseman maailman kielten joukossa
- ymmärtää Suomen kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden, äidinkielen ja kielitaidon sekä tiedon- ja tieteenalojen kielten merkityksen
- oppii suunnittelemaan, muokkaamaan ja laatimaan puhuttuja ja kirjoitettuja asiatekstejä, antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä arvioimaan puhe- ja kirjoitustaitojaan.

- kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkitys identiteetin rakentamisessa
- kielen rakenteiden ja muiden merkityksiä rakentavien ilmaisutapojen analyysi, kielen metaforisuus
- suomen kielen vertailu muihin kieliin, kielen vaihtelu ja muuttuminen, kirjakielen normit, kehittäminen ja ohjailu, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, kielen ja kulttuurin yhteys, monikielisyys, kielten elinvoimaisuus
- kurssin teemaan liittyviä fiktiivisiä ja faktatekstejä
- kirjoittaminen prosessina: ideointi, suunnittelu, aiheen rajaaminen ja näkökulman valinta, jäsentely, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, muokkaaminen, tyylin hionta, otsikointi ja viimeistely
- informatiivisen puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen

DEADLINEJA

- Analyysitehtävän
DL: 21.1. klo 23:59
- Informatiiviset
puheet luetusta
kirjasta 26. ja 27.1.

KATSO JUKOLA 2 s. 9-10

“Tietokirjallisuutta eri aihepiireistä”

Pohdi, olisiko jokin listan teoksista sinun teoksesi informatiivisen puheenvuoron sisällöksi.

Katso, löytyykö teosta Suonenjoen kirjastosta

<https://suonenjoki.verkkokirjasto.fi/web/arena>

Voit myös googlailla muuten mahdollista luettavaa teosta. Sen pitää olla TIETOKIRJALLISUUTTA.

Teoksen löytymisen DL nyt perjantaina.

Millainen kielen käyttäjä sinä olet? Millaista ja mitä kieltä käytät ystävien, sukulaisten, perheen, opettajien ja tuntemattomien ihmisten kanssa? Millaista kieltä käytät sosiaalisessa mediassa?

Millaisia kokemuksia sinulla on vieraiden kielten käyttämisestä?

Millaiset kielenkäyttötilanteet ovat sinulle ominaisia ja helppoja?

Millaisissa kielenkäyttötilanteissa joudut skarppaamaan?

Miten kielesi yhdistyy **identiteettiisi** (= yksilölliseen käsitykseen omasta itsestä)?

Suomi ja kielet

SUOMEN KANSALLISKIELET

Suomen viralliset kielet eli kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Ne ovat yhteiskunnan kaikilla aloilla käytettäviä, asemaltaan vahvoja kieliä.

Suomessa viranomaiset ovat joko yksikielisiä tai kaksikielisiä. Valtion viranomaisessa ja kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Vastaavasti kaksikielisen viranomaisen tulee palvella yleisöä suomeksi ja ruotsiksi sekä tiedottaa molemmilla kielellä.

VÄHEMMISTÖKIELET (karjala, romanikieli, inarinsaame, koltansaame, pohjoissaame, suomaalainen ja ruotsalainen viittomakieli)

Suomen laki ei määrittele, mitkä kielet ovat vähemmistökieliä.

Alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan alaisuuteen kuuluvia vähemmistökieliä ovat kielet, **”joita osa jonkin valtion väestöstä perinteisesti käyttää, mutta jotka eivät ole kyseisen valtion virallisten kielten murteita, maahanmuuttajien kieliä eivätkä keinotekoisia kieliä”**. Tieteen termipankin mukaan vähemmistökieli on **”enemmistökielen puhujia suppeamman puhujaryhmän kieli”** tai **”kieli, jota puhuu jonkin alueen kielellinen vähemmistö.”**

Jukola 2

s. 30

t. 2